

S obzirom na to da garancija izdana za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" predstavlja državnu potporu u smislu članka 3. stavak (1) Zakona, a člankom 5. stavak (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne potpore koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti određenim gospodarskim subjektima, proizvođači ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje obveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su člankom 6. stavak (1) Zakona, odnosno podzakonskim aktima usvojenim na temelju Zakona propisana izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrdilo da je li u konkretnome slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća na temelju članka 6. st. (1) i (2) Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

Budući da je predmetna garancija izdana za kreditno zaduženje u svrhu izgradnje novoga bloka Termoelektrane "Tuzla", odnosno za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz uglja, Vijeće je utvrdilo da Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, kao i propisima EU iz područja državne potpore, nisu propisani uvjeti i kriteriji za dodjelu državne potpore za izgradnju termoelektrana, odnosno za proizvodnju električne energije iz uglja, te da se na predmetnu garanciju ne može primijeniti izuzeće od opće zabrane državne potpore iz članka 5. stavak (1) Zakona.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrdilo kako državna potpora u obliku garancije korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", nije usklađena sa Zakonom i podzakonskim aktima usvojenim na temelju njega.

Sukladno navedenome, Vijeće je odlučilo kao u točki 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

Shodno odredbi članka 18. stavak (1) Zakona, kojom je propisano da kada u slučaju nezakonito dodijeljene državne potpore donese negativnu odluku iz članka 12. stavak (3) točka d) Zakona, Vijeće utvrđuje obvezu davatelju državne potpore da poduzme mjere za povrat te nezakonito dodijeljene potpore od korisnika u iznosu koji uključuje iskorišteni iznos državne potpore uvećan za zateznu kamatu, koja se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita potpora dana na korištenje do dana povrata njezinoga iznosa, Vijeće je odlučilo kao u točki 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-42-11/18
29. lipnja 2022. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća za državnu potporu BiH
Dr. **Radmila Čičković**, v. r.

Na osnovu člana 12. stav (3) tачка d) и члана 18. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 247. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку, обновљеном по службеној дужности, а у вези са додјелом државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 121. сједници, одржаној 29. јуна 2022. године, донио је следеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Поништава се Рјешење Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, и ствар рјешава тако што се утврђује да државна помоћ у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Налаже се Федералном министарству финансија, као даваоцу државне помоћи, да предузме мјере за поврат незаконито додијелене помоћи из тачке 1. диспозитива овог рјешења од корисника Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево увећане за износ затезне камате од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа и обавијести Савјет о извршеном поврату.
3. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Ток поступка

1.1. Покретање и ток поступка

Рјешавајући у поступку оцјене усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу Захтјева Федералног министарства финансија за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) на 73. сједници, одржаној 23. јула 2018. године, донио је рјешење којим се утврђује да државна помоћ, садржана у Захтјеву за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.

Секретаријат Енергетске заједнице (у даљем тексту: Секретаријат ЕЗ-а) актом број: ЕЦС-10/18 од 15.10.2018. године информисао је Савјет да су *Aarhus Centre* и *CEE Bankwatch Network* 25.09.2018. године поднијели жалбу Секретаријату ЕЗ-а против Босне и Херцеговине, односно против Рјешења Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, због неусклађености са *acquisem* из области државне помоћи у смислу државне подршке Пројекту "Тузла 7", која је регистрована као Предмет ЕЦС-10/18, те да ће Секретаријат ЕЗ-а морати да покрене поступак у складу са својим механизмом рјешавања спорова.

У истом акту Секретаријат ЕЗ-а доставио је Савјету процјену предметне жалбе и прелиминарно закључио да Рјешење Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, није у складу са правном тековином о државној помоћи Енергетске заједнице, у мјери у којој нису испуњена четири услова за изузеће наведена у Обавјештењу Комисије о примјени чл. 87. и 88. Уговора о Европској заједници у области државне помоћи у облику гаранција ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 155, 20.06.2008) [у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2008/Ц 155/02)], и да гаранција не представља државну помоћ.

Отвореним писмом Босни и Херцеговини, акт број: БХ-МЦ/О/јко/03/26-03-2019 од 26.03.2019. године, Секретаријат ЕЗ-а покренуо је поступак рјешавања спорова против Босне и Херцеговине због наводног непоштивања Уговора о оснивању Енергетске заједнице ("Службени гласник БиХ" - Међународни уговори, број 09/06) (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ-у), посебно његових чл. 18. и 19.

Између осталог, у Отвореном писму Секретаријат ЕЗ-а наводи да је након извршене процјене дошао до прелиминарног закључка да Рјешење Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23. 07. 2018. године, није у складу са правном тековином о државној помоћи Енергетске заједнице, односно да гаранција коју је Федерално министарство финансија издало Јавном предузећу "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево (у даљем тексту: ЈП "Електропривреда БиХ") представља државну помоћ.

Наиме, Секретаријат ЕЗ-а истакао је да је Рјешење Савјета засновано на испуњавању четири критеријума из Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) која су транспонована у Уредбу о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 27/18), тачније у члан 137, те у вези са тим изразио забринутост у испуњавање три од четири критеријума из тачке 3.2. наведеног обавјештења Комисије: обим гаранције, границе покривености гаранције и тржишно формирана цијена.

Савјет је упутио Министарству спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као контакт-тачки за сарадњу са Енергетском заједницом, Изјашњење на Отворено писмо Секретаријата Енергетске заједнице ЕЦС 10/18, акт број: 03-50-1-162-10/18 од 26.04.2019. године, с циљем његовог достављања Секретаријату ЕЗ-а. У наведеном изјашњењу Савјет је дао аргументацију која указује на то да је наведено рјешење донио у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини и подзаконским актима усвојеним на основу њега, односно конкретно у складу са чланом 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Дана 18.09.2019. у Бечу је, након потписивања Меморандума о разумијевању, одржана медијацијска сједница између представника Босне и Херцеговине и Секретаријата ЕЗ-а, под покровитељством Центра за рјешавање спорова и преговарања Енергетске заједнице, којом је председавао др Херман Вербист као медијатор, али су преговори завршили без постизања споразума.

Сходно члану 11. Процедуралног акта бр. 2015/04/МЦ-ЕнЦ Министарског савјета Енергетске заједнице, од 16.10.2015. године, о Правилима процедуре за рјешавање спорова према Уговору о ЕЗ-у (у даљем тексту: Правила за рјешавање спорова 2015), којим је прописано да Секретаријат ЕЗ-а спроводи прелиминарни поступак прије подношења образложеног захтјева Министарском савјету ЕЗ-а. Секретаријат ЕЗ-а је 16.01.2020. године упутио Босни и Херцеговини Образложено мишљење у предмету ЕЦС-10/18.

У Образложеном мишљењу Секретаријат ЕЗ-а урадио је анализу Рјешења Савјета, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, којим је утврђено да гаранција кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", не представља државну помоћ и закључио да ова процјена није у складу са правном тековином о државној помоћи Енергетске заједнице, односно са Обавјештењем Комисије (2008/Ц 155/02), јер нису кумулативно испуњени сви услови да предметна гаранција не представља државну помоћ. Наиме, у Образложеном мишљењу наводи се да предметна гаранција не испуњава услов који се односи на обим гаранције, границе покрића гаранције, тј. гаранција покрива више од 80% неизмиреног кредита, и за њу није плаћена тржишна премија.

У закључку Образложеног мишљења наводи се да је на основу поменуте процјене, а позивајући се на детаљну анализу дату у Отвореном писму и извјештају Шепарда Малина, Секретаријат утврдио да је Савјет погрешно

процијенио карактер државне помоћи, те да је на тај начин Босна и Херцеговина додјелила незакониту државну помоћ, чиме су повријеђена права Енергетске заједнице, посебно чл. 18. и 19. Уговора о ЕЗ-у.

Такође, Секретаријат ЕЗ-а је у Образложеном мишљењу, сходно члану 14. став 2. Поступка за рјешавање спорова, од Босне и Херцеговине затражио да отклони повреду утврђену у овом образложеном мишљењу у року од два мјесеца, тј. до 16.03.2020. године.

У складу са чланом 90. Уговора о ЕЗ-у, Секретаријат ЕЗ-а је 26.06.2020. године упутио Образложени захтјев у коме од Министарског савјета ЕЗ-а тражи да донесе одлуку да доношењем и задржавањем на снази Одлуке Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, којом је утврђено да гаранција у корист Извозно-увозне банке Кине ради обезбјеђења кредита ЈП "Електропривреда БиХ" не представља државну помоћ у смислу члана 18. став 1. тачка ц) Уговора о ЕЗ-у, Босна и Херцеговина не испуњава своје обавезе према члану 18. наведеног уговора.

Дана 26.06.2020. године Предсједништво Енергетске заједнице затражило је од Савјетодавни одбора ЕЗ-а давање мишљења на Образложени захтјев Секретаријата ЕЗ-а у случају ЕЦС-10/18 против Босне и Херцеговине.

С обзиром на то да, у складу са чланом 32. (4) Правила за рјешавање спорова, Савјетодавни одбор ЕЗ-а мора да проведе јавну расправу прије давања мишљења, јавна расправа заказана је за 09.10.2020. године, уз сагласност Босне и Херцеговине и Секретаријата ЕЗ-а.

Савјетодавни одбор ЕЗ-а отворио је јавну расправу 09.10.2020. године, али је на захтјев представника Босне и Херцеговине она одгођена за 09.12.2020. године јер Савјетодавном одбору нису били доступни сви докази, прије свега низ извјештаја економиста релевантних за случај, посебно извјештај (анализа коју је наручило ЈП "Електропривреда БиХ") *Copenhagen Economics* - Економска и правна анализа гаранције Федерације БиХ са аспекта важећих прописа о државној помоћи БиХ/ФБиХ и ЕУ (*Economic and Legal Analysis of the Guarantee of the Federation of BiH from the Aspect of Valid BiH/FBiH and EU State Aid Regulations, Copenhagen Economics, Copenhagen, 2020*), *Copenhagen Economics, Copenhagen, 2020*, и извјештај (независна економска процјена за Секретаријат ЕЗ-а) *Oxera Consulting, Oxford* – Процјена гаранције ЕПБиХ за Пројекат "Тузла 7" (*Assessment of the Guarantee provided to EPBiH for the Tuza 7 Project, Oxera Consulting, Oxford, 2020*). Савјетодавни одбор ЕЗ-а затражио је да се сви релевантни документи поднесу до 27.11.2020. године и дао могућност странама да дају објашњење како су економски докази представљени у тим извјештајима повезани са осталим аргументима предметног случаја.

На јавној расправи, која је одржана онлајн 09.12.2020. године, пред Савјетодавним одбором ЕЗ-а представници Босне и Херцеговине: Александар Ристић, Савјет за државну помоћ БиХ, Богдан Геџић, адвокат, Електропривреда БиХ, и Адина Клајс, *Copenhagen Economics*, Електропривреда БиХ, изнијели су аргументацију да предметна гаранција Федерације БиХ за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла" не представља државну помоћ, како је то утврђено Рјешењем Савјета, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године.

Дана 15. 11. 2021. године Савјетодавни одбор ЕЗ-а, у саставу Рајко Пирнат, Алан Рајли, Хелмут Шмит вон Сидоу, Верица Трстењак и Волфганг Урбанчич, у складу са чланом 90. Уговора о ЕЗ-у и чланом 11. Правила за рјешавање спорова 2015, једногласно је дао мишљење у предмету ЕЦС-10/18.

У мишљењу је наведено да Савјетодаван одбор сматра да Босна и Херцеговина усвајањем и задржавањем на снази Одлуке Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, којом је утврђено да гаранција у корист Извозно-увозне банке Кине ради обезбјеђења кредита ЈП "Електропривреда БиХ" не представља државну помоћ у смислу члана 18. став 1. тачка ц) Уговора о ЕЗ-у, не испуњава своје обавезе према члану 18. наведеног уговора.

Дана 30.12.2021. године Савјет је запримио путем службеног и-мејла *info@szdp.gov.ba* допис Министарства спољне трговине и економских односа БиХ којим обавјештавају да је у Београду 30.11.2021. године одржан 19. састанак Министарског савјета Енергетске заједнице, на коме је, између осталог, разматрано и мишљење Савјетодавног одбора Енергетске заједнице у вези са покренутим поступком ЕЦС-10/18 који се води против Босне и Херцеговине због непоштивања правила и обавеза у области државне помоћи, те да је Министарски савјет усвојио Одлуку, број: 2021/03/МЦ-ЕнЦ, о непоштивању Уговора о ЕЗ-у од стране Босне и Херцеговине у случају ЕЦС-10/18.

У члану 1. Одлуке Министарског савјета Енергетске заједнице 2021/03/МЦ-ЕнЦ од 30.11.2021. године наводи се да доношењем и задржавањем на снази Одлуке Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, којом је утврђено да гаранција у корист Извозно-увозне банке Кине ради обезбјеђења кредита ЈП "Електропривреда БиХ" не представља државну помоћ у смислу члана 18. став 1. тачка ц) Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Босна и Херцеговина не испуњава своје обавезе према члану 18. Уговора из разлога који су наведени у Образложеном захтјеву Секретаријата Енергетске заједнице у предмету ЕЦС-10/18 од 26.06.2020. године.

У члану 2. исте одлуке наводи се да је Босна и Херцеговина дужна да предузме све одговарајуће мјере како би исправила кршење утврђено у члану 1. ове одлуке и да одмах обезбједи усклађеност са законом Енергетске заједнице, те да је дужна да редовно извјештава Секретаријат ЕЗ-а и Сталну групу на високом нивоу о мјерама предузетим у 2022. години. У ставу 2. истог члана наводи се да ако се кршење Уговора о ЕЗ-у не отклони до 01.07.2022. године, Секретаријат ЕЗ-а покренуће поступак према члану 92. Уговора.

1.2. Обнова поступка

Сходно наведеној одлуци Министарског савјета Енергетске заједнице 2021/03/МЦ-ЕнЦ од 30.11.2021. године, којом је утврђено да је Босна и Херцеговина, односно Савјет Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, прекршила члан 18. Уговора о ЕЗ-у, те да је сходно тој одлуци дужна предметно рјешење ускладити са законодавством Енергетске заједнице до 01.07.2022. године, Савјет је одлучио да обнови поступак по службеној дужности, сходно члану 239. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) у дијелу који се односи на процјену кумулативне испуњености четири критеријума из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Наиме, у Образложеном мишљењу Секретаријата ЕЗ-а и Мишљењу Савјетодавног одбора ЕЗ-а, као разлози неусклађености Рјешења Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, са правном тековином о државној помоћи Енергетске заједнице, наведено је неиспуњавање три од четири критеријума из тачке 3.2. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02): обим гаранције, границе покривености гаранције и тржишно формирана цијена (није плаћена тржишна премија за гаранцију), која су транспонована у

Уредбу о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ, тачније у члан 137.

С обзиром на то да је Министарски савјет Енергетске заједнице утврдио да је Босна и Херцеговина, односно Савјет Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, прекршила члан 18. Уговора о ЕЗ-у, а да је Уговор о ЕЗ-у споразум међународног карактера и њега је Босна и Херцеговина ратификовала Одлуком о ратификацији коју је донијело Предсједништво Босне и Херцеговине на 32. хитној сједници, одржаној 27. јула 2006. године, на основу члана V 3. (д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука ПСБиХ, број 326/06 од 7. јула 2006. године), те је самим тим у хијерархији правних прописа, тј. по својој правној снази изнад домаћег законодавства, у конкретном случају Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини, Савјет је одлучио да обнови поступак окончан Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, по службеној дужности, у складу са чланом 239. став (1) Закона о управном поступку, због околности наведених у члану 238. став (1) истог закона (нове чињенице), те да донесе ново рјешење које ће бити усклађено са Уговором о ЕЗ-у и правном тековином ЕУ.

Наиме, Савјет је закључио да аргументи наведени у Мишљењу Савјетодавног одбора Енергетске заједнице и Образложеном мишљењу Секретаријата ЕЗ-а, на основу којих је донесена Одлука Министарског савјета Енергетске заједнице 2021/03/МЦ-ЕнЦ од 30.11.2021. године, представљају нове чињенице, сходно члану 238. став (1) Закона о управном поступку, које би у вези са већ изведеним и употребљеним доказима могле да доведу до другачијег рјешења да су те чињенице биле изнесене или употребљене у ранијем поступку окончаном Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године.

Савјет је одлучио да не доноси посебан закључак којим се обнова дозвољава, како је то прописано одредбом члана 246. став (1) Закона о управном поступку, него је одлучио, у складу са ставом (2) истог члана, да у интересу убрзања поступка пређе одмах на поновну оцјену кумулативне испуњености четири критеријума из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ, јер је на основу Образложеног мишљења Секретаријата ЕЗ-а и Мишљења Савјетодавног одбора ЕЗ-а утврђено да би нова процјена у вези са већ изведеним доказима могла да доведе до другачијег рјешења.

На крају, сматрамо битним истаћи да је, без обзира на одредбе домаћег законодавства, у конкретном случају Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини и Закона о управном поступку, Савјет у обавези да, у конкретном случају, донесе ново рјешење које ће бити усклађено са Уговором о ЕЗ-у, с обзиром на то да он, као међународни споразум, има супремацију над законима Босне и Херцеговине, јер је у хијерархији правних прописа/аката изнад домаћег законодавства.

Наиме, Министарски савјет ЕЗ-а је, сходно члану 91. Уговора о ЕЗ-у, донио Одлуку број: 2021/03/МЦ-ЕнЦ од 30.11.2021. године, којом је утврђено да је Босна и Херцеговина, односно Савјет Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, прекршио члан 18. Уговора о ЕЗ-у, прихватајући Мишљење Савјетодавног одбора ЕЗ-а и Образложено мишљење Секретаријата ЕЗ-а, који су предметно рјешење Савјета оцјењивали на основу критеријума који произлазе из примјене правила чл. 81, 82. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице, сходно члану 18. став (2) Уговора о ЕЗ-у.

Обавеза Савјета да приликом оцјене захтјева за дојелу државне помоћи примјењује наведене критеријуме који

произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници, посебно чл. 81, 82, 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице, прописана је и одредбом члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - Међународни уговори) (у даљем тексту: ССП).

2. Примијењени прописи

Осим одредаба Закона, Савјет је у обновљеном поступку примијенио и одредбе Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, те у сврху поређења прописе Европске уније из области државне помоћи.

У складу са одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, којом је прописано да се државна помоћ додјељује ако програм или појединачни пројекат државне помоћи задовољава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. ССП-а, Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право Босне и Херцеговине него да на одговарајући начин примјени и критеријуме и услове који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Сљедеће је неспојиво с правилном примјеном овог споразума, у мјери у којој може да утиче на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавање конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене конкуренцијских правила која важе у Заједници, посебно чл. 81, 82, 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбом члана 137. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ нису детаљно образложени критеријуми и услови за додјелу државне помоћи у облику гаранција, те критеријуми и услови из појма/дефиниције државне помоћи, Савјет је у конкретном случају, у сврху поређења, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир и сљедеће прописе Европске уније:

- Обавјештење Комисије о примјени чл. 87. и 88. Уговора о Европској заједници у области државне помоћи у облику гаранција ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 155, 20.06.2008) [у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2008/Ц 155/02)] и
- Обавјештење Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 262/1, 19.07.2016) [у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2016/Ц 262/01)].

3. Утврђивање чињеница

Савјет је у обновљеном поступку окончаном Рјешењем Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, одлучио да изврши поновну оцјену кумулативне испуњености четири критеријума из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, те утврдио сљедеће:

Чланом 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ прописано је да појединачна државна гаранција не представља инструмент додјеле државне помоћи ако су кумулативно испуњени сљедећи услови:

- а) да привредни субјекат није у тешкоћама;
- б) да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период;
- ц) да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника, с тим да се ово ограничење не односи на:
  - 1) гаранције које покривају дужничке обвезнице или
  - 2) гаранције дате с циљем финансирања привредног субјекта чија је искључива дјелатност пружање услуга од општег економског интереса, а гаранцију даје сам орган који је повјерио вршење услуга од општег економског интереса;
- д) да се премија за гаранцију обрачунава примјеном тржишних принципа.

Сходно одредбама тачке 3.2. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), Европска комисија у погледу појединачних државних гаранција сматра да је испуњавање свих сљедећих услова довољно како би се искључило присуство државне помоћи:

- (а) Зајмопримац није у финансијским тешкоћама;
- (б) Обим гаранције може се правилно измјерити у тренутку његове додјеле. Ово значи да гаранција мора бити везана уз одређену финансијску трансакцију, за фиксни највиши износ и временски ограничено;
- (ц) Гаранција не покрива више од 80% неотплаћеног зајма или друге финансијске обавезе. Ово ограничење не примјењује се на гаранције које покривају дужничке хартије од вриједности. Ограничење од 80% не односи се на јавне гаранције додијелене за финансирање предузетника чија је једина дјелатност правилно додијелена услуга од општег економског интереса и када је ту гаранцију пружио орган јавне власти који је и додијелио ту услугу;
- (д) За гаранцију је плаћена тржишно формирана цијена.

Преузимање ризика обично би требало да буде награђено прикладном премијом на износ гаранције или износ контрагаранције. Гаранција не садржи државну помоћ када је цијена плаћена за гаранцију барем толико висока као одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција која се може наћи на финансијским тржиштима.

Ако се одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција не може наћи на финансијским тржиштима, укупни финансијски трошак гарантованог зајма, укључујући каматну стопу зајма и премију гаранције, мора се упоредити са тржишном цијеном сличног зајма без гаранције.

У оба случаја, како би се одредила одговарајућа тржишна цијена, требају се узети у обзир обилежја гаранције и основног зајма. Ово укључује: износ и трајање трансакције; осигурање које даје зајмопримац и друга искуства која утичу на процјену стопе наплате; вјероватност неизвршавања обавеза зајмопримца која произлази из његове финансијске ситуације, његовог сектора дјелатности и очекивања; као и других привредних околности. Ова анализа би понајприје требала да омогући да се зајмопримац класификује према оцјени ризичности. Како би оцијенила да ли је премија у складу са тржишним цијенама, држава чланица може да проведе упоредбу цијена које на тржишту плаћају слично рангирани предузетници."

а) Привредни субјекат није у тешкоћама

На основу показатеља из биланса стања и успјеха за период 2015 - 2017. године описаних у тачки 3.1 образложења Рјешења Савјета, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, Савјет је утврдио да ЈП "Електропривреда БиХ" није у тешкоћама.

Наиме, омјер књиговодственог дуга и капитала није био већи од 7,5, а ЕБИТДА коефицијент покрића камата није био нижи од 1,0, чиме је испуњен услов из члана 137. став (1) тачка а) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Такође, утврђено је да је основни капитал ЈП "Електропривреда БиХ" у посматраном периоду био стабилан.

б) Гаранција мора да буде повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период

Да би овај услов био испуњен, обим гаранције мора се правилно измјерити у тренутку његове додјеле, што значи да гаранција мора да буде везана уз одређену финансијску трансакцију, за фиксни највиши износ и временски ограничена.

У конкретном случају гаранција Федерације БиХ повезана је са специфичном финансијском трансакцијом, тј. зајмом који даје СЕХИМ банка ЈП "Електропривреда БиХ" у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", даје се у фиксном износу на укупан износ кредита од 613.990.000,00 евра, увећан за каматну стопу: 6-мјесечни EURO LIBOR + 2,3% и временски је ограничена – гаранција ће тећи након периода важења *Sinosure* осигурања, од 2032. до краја отплатног периода 2037. године.

Међутим, будући да су у тачки 2. Нацрта одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције прописани услови за издавање гаранције, према којима се гаранција издаје на фиксни износ од 613.990.000,00 евра, увећано за камату и друге припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији на период рока отплате кредита који износи 20 година, Савјет је утврдио да наведени "други припадајући трошкови" нису јасно дефинисани и максимални износ покривен гаранцијом може да одступа од тога због даљих трошкова или накнада.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да се не може сматрати да је износ предметне гаранције фиксан, те да самим тим није испуњен услов из члана 137. став (1) тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

ц) Гаранција не може покривати више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника

Да би овај услов био испуњен, сходно одредби члана 137. став (1) тачка ц) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, потребно је да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника, с тим да се ово ограничење не односи на гаранције дате с циљем финансирања привредног субјекта чија је искључива дјелатност пружање услуга од општег економског интереса, а гаранцију даје сам орган који је повјерио вршење услуга од општег економског интереса.

С обзиром на то да предметна гаранција покрива 100% кредита, односно да Федерација БиХ гарантује за укупне обавезе зајмопримца - ЈП "Електропривреда БиХ" по Споразуму о кредитној линији, како је то прописано чланом 1.1. Нацрта уговора о издавању гаранције, Савјет је, с циљем испуњавања услова из члана 137. став (1) тачка ц) подтачка 2) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, у поступку окончаном

Рјешењем Савјета, број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, утврдио да ЈП "Електропривреда БиХ" обавља услугу од општег економског интереса.

Међутим, осим обављања три услуге од општег економског интереса: (1) производња, (2) снабдијевање и (3) дистрибуција електричне енергије, ЈП "Електропривреда БиХ" обавља и друге привредне дјелатности које су тржишне природе, као што је продаја електричне енергије, како на тржишту Босне и Херцеговине тако и на међународном тржишту, као и ископавање угља.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да пружање услуга од општег економског интереса није искључива дјелатност ЈП "Електропривреда БиХ", него да обавља и друге активности које су очито тржишне природе, те да самим тим није испуњен услов из члана 137. став (1) тачка ц) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

д) Тржишно оријентисана премија/цијена морала би да буде плаћена за гаранцију

Приликом оцјене да ли је у конкретном случају испуњен услов из члана 137. став (1) тачка д) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, Савјет је у сврху поређења узео у обзир и одредбе тачке 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), којим је прописано да за гаранцију мора да буде плаћена тржишно формирана цијена, односно да гаранција не садржи државну помоћ када је цијена плаћена за гаранцију барем толико висока као одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција која се може наћи на финансијским тржиштима.

Тачком 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) прописано је и да ако се одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција не може наћи на финансијским тржиштима, укупни финансијски трошак гарантованог зајма, укључујући каматну стопу зајма и премију гаранције, мора се упоредити са тржишном цијеном сличног зајма без гаранције, узимајући у обзир обиљежја гаранције и основног зајма: износ и трајање трансакције; осигурање које даје зајмопримац и друга искуства која утичу на процјену стопе наплате; вјероватност неизвршавања обавеза зајмопримца која произлази из његове финансијске ситуације, његовог сектора дјелатности и очекивања; као и других привредних околности. Ова анализа би понајприје требала да омогући да се зајмопримац класификује према оцјени ризичности. Ову класификацију рејтинга може дати међународно призната агенција или, гдје је доступно, примјенити интерни рејтинг који користи банка која даје основни кредит. Како би оцијенила да ли је премија у складу са тржишним цијенама, држава чланица може да проведе успоредбу цијена које на тржишту плаћају слично рангирани предузетници.

У поступку окончаном Рјешењем број: УП/1 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године Савјет је утврдио да Федерација БиХ издаје гаранцију на фиксни износ кредита од 613.990.000,00 евра, увећано за камату и друге припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији на период од 20 година, затим да ће за преузимање ризика, прије издавања гаранције у корист кредитора, ЈП "Електропривреда БиХ" Федерацији БиХ односно буџету Федерације БиХ, осим провизије од 0,5% (на износ гаранције) за издавање гаранције у износу од 8.032.916,50 КМ, платити и премију ризика по стопи од 3,3% (на износ главнице) у износу од 39.628.382,00 КМ, у складу са Правилником о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције, да се гаранција активира у случају неиспуњавања обавеза ЈП "Електропривреда БиХ" након истека полице осигурања агенције *Sinosure* која

покрива кредитни ризик у првих 15 година кредита, те да је због непостојања одговарајуће референтне вриједности за премије гаранција на финансијском тржишту Босне и Херцеговине Федерално министарство финансија у својој методологији дало поређење укупног финансијског трошка гарантованог кредита, укључујући каматну стопу кредита и премију гаранције, са тржишном цијеном сличног кредита без државне гаранције.

Наиме, Федерално министарство финансија је у сврху поређења, а због непостојања одговарајуће референтне вриједности за премије гаранција на финансијском тржишту Босне и Херцеговине, урадило поређење укупног финансијског трошка гарантованог кредита, укључујући каматну стопу кредита и премију гаранције, са тржишном цијеном сличног кредита без државне гаранције:

- као полазна основа коришћена је каматна стопа по кредиту ЈП "Електропривреда БиХ" код ЕБРД-а који је одобрен под комерцијалним условима, тј. без владине гаранције, а која износи 6-мјесечни EURIBOR + 3% (Уговор о кредиту између ЈП "Електропривреда БиХ" и ЕБРД-а од 30.10.2013. године у износу од 35,0 милиона евра) и
- каматна стопа уговорена по Споразуму о кредитној линији уз гаранцију Федерације БиХ која износи 6-мјесечни EURO LIBOR + 2,3%.

Наведеним поређењем Федерално министарство финансија закључило је да разлика између каматних стопа кредита без гаранције и кредита са државном гаранцијом износи 0,7% годишње и када се она реплицира на отплатни план предметног кредита код СЕХИМ банке, добије се износ од 89,38 милиона КМ, који би ЈП "Електропривреда БиХ" требало да плати на име премије Федерацији БиХ по тржишној цијени, умјесто 47.661.298,50 КМ колико ће платити у складу са Правилником о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције, али је наглашено да ће ЈП "Електропривреда БиХ" на име укупних накнада за гаранцију Федерације БиХ и полице осигурања агенције *Sinosure* платити износ од око 139,96 милиона КМ (или 71,56 милиона евра), из чега је Савјет у поступку окончаном Рјешењем број: УП/І 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године закључио да ће, у конкретном случају, ЈП "Електропривреда БиХ" гарантима платити тржишну цијену покрића ризика по основу издате гаранције.

Међутим, Савјет је у обновљеном поступку прихватио аргументацију дату у Образложеном мишљењу Секретаријата ЕЗ-а и Мишљењу Савјетодавног одбора ЕЗ-а да се премије за гаранције у другим секторима и земљама могу узети у обзир како би се пронашла "одговарајућа референтна вриједност за премију за гаранцију на финансијским тржиштима". Напримјер, иако је већина одлука Европске комисије редигована с обзиром на тачан ниво процијењених премија за гаранцију, Европска комисија утврдила је да је премија изнад 12% (плус пуни залог) била барем једнако висока као и тржишна премија, док је за другу гаранцију у истом предмету са премијом изнад 3% гарантованог износа утврђено да представља државну помоћ (Одлуке Европске комисије у предметима: Н 541/2009 – Шведска: Државна гаранција у корист *Saab Automobila AB* и Н 80/2009 – Шведска: Државна гаранција у корист *Volvo Personvagnar AB*).

У складу са наведеним, Савјет је утврдио да ниво премије од 3,3% на главницу (у износу од 39.628.382,00 КМ), увећан за провизију од 0,5% од износа гаранције (у износу од 8.032.916,50 КМ), у конкретном случају не одговара референтној вриједности на финансијским тржиштима,

односно да премија за гаранцију није обрачуната примјеном тржишних принципа.

Даље, Савјет је утврдио да је поређење укупног финансијског трошка гарантованог кредита (укључујући каматну стопу кредита и премију за гаранцију), са тржишном цијеном сличног кредита без гаранције, које је дало Федерално министарство финансија, погрешно, узимајући у обзир следеће:

- ЕБРД није комерцијални зајмодавац и стога се његов кредит не може сматрати комерцијалним кредитом (Одлука Европске комисије у Н 541/2009 – Шведска: Државна гаранција у корист *Saab Automobila AB*, тачка 37. "финансијски трошкови сличног дуга без гаранције на комерцијалним тржиштима");
- Кредит ЕБРД-а односи се на различиту технологију (санација Хидроелектране "Уна" и пуштање у погон Хидроелектране "Уна" – Анекс на ријечи Уни и Хидроелектране "Врандук" на ријечи Босни) и има другачији циљ (развој нових капацитета хидроелектрана и повећање производње електричне енергије из чистих извора енергије) и величину пројекта (укупни трошкови пројекта су око 88 милиона евра) у успоредби са спорним пројектом изградње термоелектране. Такође, треба имати на уму да јавни зајмодавци у Европи не подржавају финансирање изградње термоенергетских постројења;
- Кредит ЕБРД-а је знатно мањи (35 милиона евра у поређењу са 614 милиона евра кредита СЕХИМ банке);
- Кредит ЕБРД-а одобрен је у 2013. години (у поређењу са 2018. и промјенама у регулаторном окружењу у вези са обновљивим изворима и термоелектранама и развојем трошкова пројеката);
- Кредит ЕБРД-а односи се на EURIBOR, а кредит СЕХИМ банке на EURO LIBOR, тј. два различита међубанковна курса.

Такође, Савјет је утврдио да се премија која се плаћа за осигурање *Sinosure* не може додати премији и провизији за гаранцију и тиме укључити у финансијске трошкове гаранције, јер она не представља накнаду држави за издавање гаранције и опћенито се примјењује прије позивања на гаранцију.

На крају, Савјет је утврдио да би и остали инструменти осигурања, као што су мјенице ЈП "Електропривреда БиХ" и хипотека првог реда на цијелој некретности Тузла 7, као и друге мјере којима се држави даје контрола над ризиком везаним уз активности ЈП "Електропривреда БиХ", требали да буду процијењени према својој вриједности како би били исправно укључени у процјену ризика.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да премија за гаранцију Федерације БиХ за кредитно задужење ЈП "Електропривреда БиХ" код Извозно-увозне банке Кине (СЕХИМ банке) није обрачуната примјеном тржишних принципа, у складу са чланом 137. став (1) тачка д) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, односно да за њу није плаћена тржишно формирана цијена, сходно тачки 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02).

Узимајући у обзир наведено, Савјет је у поступку утврдио да у конкретном случају нису кумулативно испуњени сви услови из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ да појединачна гаранција Федерације БиХ кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", не представља инструмент додјеле државне

помоћи, будући да гаранција није дата у фиксном износу, да покрива више од 80% кредита и да за њу није плаћена тржишна премија.

4. Доношење одлуке

На 121. сједници, одржаној 29. јуна 2022. године, Савјет је у обновљеном поступку оцјене усклађености државне помоћи, покренутом по службеној дужности, разматрао додјелу државне помоћи у облику гаранције кориснику ЈП "Електропривреда БиХ" за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла".

Приликом доношења одлуке Савјет је узео у обзир цијелокупну документацију.

Савјет је у обновљеном поступку окончаном Рјешењем број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23. 07. 2018. године извршио поновну оцјену кумулативне испуњености четири критеријума из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ и утврдио да нису испуњена три од четири услова да појединачна гаранција Федерације БиХ кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", не представља инструмент додјеле државне помоћи.

Слиједом наведеног, Савјет је у поступку требао да утврди да ли помоћ додијељена у облику гаранције кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је у конкретном случају ријеч о преносу државних средстава, да ли је додјелом гаранције корисник ЈП "Електропривреда БиХ" стекао економску предност коју не би стекао у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања, да ли је помоћ у облику гаранције додијељена на селективној основи, односно на селективан начин, те да ли се издавањем предметне гаранције ЈП "Електропривреда БиХ" нарушава и постоји опасност од нарушавања конкуренције, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ.

Савјет је у поступку утврдио да је услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава испуњен, будући да Федерално министарство финансија, сходно члану 1.1. Нацрта уговора о издавању гаранције, гарантује за укупне обавезе зајмопримца - ЈП "Електропривреда БиХ" по Споразуму о кредитној линији, те да није наплаћена адекватна тржишна премија од ЈП "Електропривреда БиХ".

Наиме, сходно тачки 2.1. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), гаранције које је директно дала држава, тј. централне или локалне власти, као и гаранције које су кроз изворе државе дали други органи под контролом државе, као нпр. предузетници, а које се могу приписати јавној власти, могу се сматрати државном помоћи. Такође, истом тачком Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) прописано је да погодност државне гаранције јесте та да ризик повезан са гаранцијом сноси држава и за то прихватање ризика од стране државе, у нормалним околностима, требало би платити одговарајућу накнаду, те ако се држава одрекне те накнаде, то истовремено представља корист за предузетника и исцрпљивање државних средстава, па је, у складу с тим, чак и ако се никад не изврши плаћање према условима из гаранције, свеједно ријеч о државној помоћи.

Такође, у складу с тачком 39. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да у случајевима у којима орган јавне власти додијели помоћ кориснику, та је мјера аутоматски приписива држави, чак и ако је орган о којем је

ријеч правно независан од других органа јавне власти, Савјет је утврдио да је у конкретном случају та мјера предметна гаранција коју је одобрила Влада Федерације БиХ уз сагласност Парламента Федерације БиХ и стога се може приписати држави.

Када је у питању други услов из члана 3. став (1) Закона, Савјет је у поступку утврдио да је он испуњен, јер је издавањем предметне гаранције корисник ЈП "Електропривреда БиХ" стекао економску предност коју не би стекао у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања, с обзиром на то да за њу није платио адекватну тржишну премију Федерацији БиХ и што без гаранције Федерације БиХ наведеном предузећу не би био одобрен кредит СЕХИМ банке, јер је државна гаранција неопходан услов СЕХИМ банке за додјелу кредита.

Даље, Савјет је у поступку утврдио да је трећи услов из члана 3. став (1) Закона испуњен, с обзиром на то да је помоћ у облику гаранције додијељена на селективној основи, односно на селективан начин, јер је додјелом дата предност само једном тачно одређеном привредном субјекту. Наиме, да би овај услов био испуњен, потребно је утврдити да се додјелом државне помоћи стављају у повољнији положај одређени привредни субјекти, одређени сектори привреде или производња/трговина одређених производа. У конкретном случају Савјет је утврдио да се предметном гаранцијом ставља у повољнији положај, односно фаворизује само један привредни субјекат - ЈП "Електропривреда БиХ" за чије је кредитно задужење код СЕХИМ банке издата државна гаранција.

Што се тиче четвртог услова из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавања и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ, Савјет је у поступку утврдио да издавањем предметне гаранције ЈП "Електропривреда БиХ" за кредитно задужење код СЕХИМ банке постоји опасност од нарушавања конкуренције и утицај на трговину јер се ЈП "Електропривреда БиХ" ставља у повољнији положај у односу на друге произвођаче електричне енергије на тржишту Федерације БиХ и Босне и Херцеговине.

Наиме, сходно тачки 187. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да се сматра да се мјером коју је додијелила држава нарушава или пријети да ће се нарушити конкуренција ако би се њом могао побољшати положај на тржишту корисника у односу на друге предузетнике са којима се такмичи на тржишту, односно да се опћенито сматра да нарушавања конкуренције на тржишту у смислу члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније обично постоји када држава додијели финансијску предност неком предузетнику у либерализованом сектору у коме постоји или би могла да постоји конкуренција на тржишту, Савјет је утврдио да се издавањем предметне гаранције ЈП "Електропривреда БиХ" ставља у повољнији положај у односу на друге произвођаче електричне енергије на тржишту Босне и Херцеговине.

Наиме, ЈП "Електропривреда БиХ" је активно у производњи, дистрибуцији и снабдијевању електричном енергијом која је предмет Директиве о електричној енергији 2009/72/ЕЦ, чији је циљ либерализација и интеграција енергетских тржишта Енергетске заједнице. У том контексту, свака помоћ државе која фаворизује одређена предузећа супротна је циљевима либерализације тржишта и противи се напорима либерализације, те таква државна помоћ пријети нарушавању конкуренције на тржишту.

Када је у питању утицај на трговину, Савјет је утврдио да се додјелом државне помоћи у облику гаранције ЈП "Електропривреда БиХ" утиче на трговину, будући да је предметна гаранција издата за кредитно задужење наведеног предузећа у сврху финансирања пројекта за изградњу објеката за производњу електричне енергије – термоелектране, те се на тај начин јача положај ЈП "Електропривреда БиХ" у сектору гдје постоји значајна прекогранична трговина електричном енергијом, па се предметном гаранцијом утиче на трговину умреженом енергијом између Босне и Херцеговине и Европске уније, односно прије свега са државама потписницама Уговора о ЕЗ-у.

Наиме, тачком 191. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01) прописано је да су судови ЕУ пресудили да "када помоћ коју држава чланица додјели јача положај предузетника у односу на остале предузетнике конкуренте у трговини у ЕУ, сматра се да та помоћ утиче на трговину", те да се може сматрати да јавна помоћ може имати учинак на трговину између држава чланица чак и ако корисник није директно укључен у прекограничну трговину (нпр. због субвенције би оператерима у другим државама чланицама могло да буде теже ући на тржиште одржавањем или повећавањем локалне понуде).

Узимајући у обзир наведено, Савјет је у конкретном случају утврдио да гаранција Федерације БиХ, коју је издало Федерално министарство финансија за кредитно задужење ЈП "Електропривреда БиХ" код СЕХИМ банке у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, јер су кумулативно испуњени претходно наведени услови.

С обзиром на то да гаранција издата за кредитно задужење ЈП "Електропривреда БиХ" представља државну помоћ у смислу члана 3. став (1) Закона, а чланом 5. став (1) Закона прописана је општа забрана додјеле државне помоћи која нарушава или пријети да наруши тржишну конкуренцију давањем предности одређеним привредним субјектима, производњи или трговини одређених производа или пружању одређених услуга у мјери у којој то може да утиче на испуњавање обавеза Босне и Херцеговине из међународних споразума, док су чланом 6. став (1) Закона, односно подзаконским актима усвојеним на основу Закона прописана изузећа од опште забране, Савјет је у поступку утврђивао да ли у конкретном случају постоји могућност примјене изузећа на основу члана 6. ст. (1) и (2) Закона и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Будући да је предметна гаранција издата за кредитно задужење у сврху изградње новог блока Термоелектране "Тузла", односно за изградњу објекта за производњу електричне енергије из угла, Савјет је утврдио да Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, као и прописима ЕУ из области државне помоћи, нису прописани услови и критеријуми за додјелу државне помоћи за изградњу термоелектрана, односно за производњу електричне енергије из угла, те да се на предметну гаранцију не може примијенити изузеће од опште забране државне помоћи из члана 5. став (1) Закона.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да државна помоћ у облику гаранције кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", није усклађена са Законом и подзаконским актима усвојеним на основу њега.

У складу с наведеним, Савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

Сходно одредби члана 18. став (1) Закона, којом је прописано да када у случају незаконито додијелене државне помоћи донесе негативну одлуку из члана 12. став (3) тачка д)

Закона, Савјет утврђује обавезу даваоцу државне помоћи да предузме мјере за поврат те незаконито додијелене помоћи од корисника у износу који укључује искоришћени износ државне помоћи увећан за затезну камату, која се наплаћује почевши од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа, Савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива овог рјешења.

Упутство о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Председавајућа

Број УП/1 03-26-1-42-11/18

Савјета за државну помоћ

29. јуна 2022. године

БиХ

Источно Сарајево

Др Радмила Чичковић, с. р.

482

На основу члана 12. став (7) и члана 18. став (3) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку *ex post* контроле усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Мјеšovити holding "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требинје - Зависно предузеће "Електрокрајина" а. д. Банја Лука за дугорочно задужење емисијом vlastitih обвезница, Вijeче за државну помоћ Босне и Херцеговине на 121. сједници, одржаној 29. јуна 2022. године, доњело је sljedeće

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да државна помоћ додijелена у облику гаранције Републике Српске кориснику МН "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требинје - ЗР "Електрокрајина" а. д. Банја Лука за дугорочно задужење емисијом vlastitih обвезница није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Налаже се Министарству финансија и Министарству енергетике и рударства Републике Српске, као даваоцима државне помоћи, да у року од 90 дана од дана пријема овог рјешења отклоне неправилности утврђене у тачки 4. образложења овог рјешења, односно да обрачунају и наплате тржишну премију за предметну гаранцију од корисника државне помоћи из тачке 1. диспозитива овог рјешења и Вijeћу доставе доказ о извршеној уплати.
3. Ако даваоци државне помоћи не поштује по захтјеву из тачке 2. диспозитива овог рјешења, Вijeче ће доњети негативну одлуку и утврдити обавезу поврата незаконито додijелене државне помоћи.
4. Ово рјешење bit ће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за pokretanje поступка

Вijeче за државну помоћ Босне и Херцеговине (у daljnjem тексту: Вijeче) заприло је 22.6.2021. године под бројем УП/1 03-26-1-77-1/21 пријаву Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције Републике Српске кориснику Мјеšovити holding "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требинје - Зависно предузеће "Електрокрајина" а. д. Банја Лука за дугорочно задужење емисијом vlastitih обвезница.